

**Носієм суверенітету і єдиним джерелом
влади в Україні є народ.**

Стаття 5 Конституції України

№3 (140)

Наша П'ЯТНИЦЯ, 26 лютого '21 ГРОМАДА

Наш Леонід Тендюк

3 березня 1931 року у Володимирівці тодішнього Великописківського району в сім'ї колгоспників народився Леонід Тендюк, видатний український письменник. Під час війни його батько загинув на фронті. Леонід навчався у володимирівській та великописківській школах.

Юнаком захопився літературою, почав віршувати. Закінчивши школу, вступив на факультет журналістики Харківського університету, згодом перевівся до Київського державного університету імені Шевченка.

Працював у газеті «Молодь України». Як кореспондент багато подорожував Україною. Працював на флоті матросом, брав участь у далеких експедиціях на гідрографічному, звіробійному та інших судах. Ходив у рейси до островів Фіджі, Японії, Нової Гвінеї, тричі відвідував Полінезію, бував у В'єтнамі, США, Канаді, Індії, Пакистані, Австралії. Свої подорожі описав у романах, повістях і оповіданнях – «Земля, де починаються дороги», «Альбатрос – блукач морів» та інших. Помер письменник 12 липня 2012 року. Похований у рідній Володимирівці.

НОВИНИ

Хто забере райлікарню? Долю райлікарні взялася вирішувати Кропивницька районна рада

Як власник медзакладу районна рада не може утримувати його – коштів у районному бюджеті вистачає тільки на апарат райради. Тим часом лікарня має платити за тепло, воду, електроенергію, зарплату обслуговуючому персоналу. Словом, діяльність лікарні – під загрозою, а отже, й незрозуміло, де лікуватися жителям району. Про це ішлося минулого

тижня на спільному засіданні постійних комісій Кропивницької районної ради. Звучали різні пропозиції. У тому числі – про передачі лікарні Кропивницькій міській раді, на території якої розташовується медзаклад. Кіровоградська обласна рада пропонує передати лікарню до своєї сфери управління.

Остаточного рішення ще не прийнято.

Шевченківський конкурс

16 лютого 2021 року учні закладів загальної середньої освіти Катеринівської сільської ради взяли участь у II етапі XI Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка. Грузьківський НВК, ліцей «Нова школа» та Могутненський НВК представили роботи учнів 5, 6, 7, 8 та 10 класів. У профільному відділі сіль-

ської ради зазначають, що місцеві діти творчо підійшли до виконання поставлених завдань та достойно репрезентували свої заклади освіти на рівні Катеринівської громади.

Далі – обласний етап конкурсу. У ньому братиме участь Єлизавета Турбала, восьмикласниця ліцею «Нова школа». Лізіна наставниця – вчителька Тетяна Царук.

Успіх володимирівців

У другому турі третього кола відкритого чемпіонату Кропивницького району з футболу відбувся матч між ФК «Назарівка» і ФК «Кристал» (Володимирівка), рахунок – 3:6. У складі «Кристалу» грали М. Сорокін, Д. Перепелиця, О. Данілов, Р. Меліков,

О. Панфьоров, Р. Жердій, К. Хлань, Р. Шпаковський. Голи забили О. Данілов (1), О. Панфьоров (2), Р. Меліков (2), К. Хлань (1). «Дякуємо суперникові за гру, а арбітрам – за суддівство», – каже Р. Шпаковський, представник «Кристалу».

Молодець, Вікторіє!

Третє місце в обласному конкурсі, проведеному Малою академією наук учнівської молоді, здобула учениця 8-Б класу ліцею «Нова школа» Вікторія Мироніченко.

Робота, яку представила Вікторія на конкурс, – про роль антиоксидантів у харчуванні людини.

Керівник Вікторії – Руслан Марков.

Спростили стягнення боргу

Державні виконавці отримали допуск до інформації про номери банківських рахунків боржників та залишок коштів на них.

У повідомленні міністерства юстиції зазначається, що інформація, яку надаватимуть банки на вимогу виконавців стосовно наявності, стану рахунків боржника відтепер в обов'язковому порядку пови-

нна містити номери рахунків, відкритих боржником у банку, а також суми коштів, які наявні на таких рахунках. Це, на думку відомства, значно полегшить та прискорить стягнення боргу.

Нині розробляються зміни до відповідних нормативно-правових актів, прийняття яких автоматизує процес отримання виконавцями номерів рахунків боржників-фізичних осіб.

«Вони – професіонали»

Такого висновку дійшов житель Грузького Микола Андреев про рівень персоналу Грузьківської лікарської амбулаторії загальної практики сімейної медицини після недавнього лікування там. Він вдячний насамперед сімейній лікарці Юлії Красіковій та медсестрі Надії Ботез і попросив «Нашу громаду» написати про це, що ми із задоволенням робимо.

ЯКБИ ЩЕ Й ВСІ ПЛАТИЛИ ПОДАТКИ ТАМ, ДЕ ЗАЙМАЮТЬСЯ БІЗНЕСОМ!

Катеринівський сільський голова Тетяна Пучка розповіла «Нашій громаді» про основні напрями соціально-економічної політики, передбачені цьогорічним бюджетом громади

Хто наповнює бюджет

Передусім повідомивши, що дохідна частина бюджету – майже 60 мільйонів гривень, Тетяна Пучка висловила сподівання, що центральна влада нинішнього року утримається від заходів, через які план бюджетних надходжень опинився б під загрозою невиконання.

– Наприклад, торік держава у зв'язку із карантинном запроваджувала пільги зі сплати єдиного податку, плати за землю, і це негативно позначилося на бюджеті Катеринівської громади – ми недоотримали близько 700 тисяч гривень, – сказала сільський голова.

– 60 відсотків податку на доходи фізичних осіб – ПДФО, який справляється на території громади, залишається в її бюджеті, – продовжила Тетяна Пучка. – ПДФО – найбільший з місцевих надходжень до бюджету громади. Нинішнього року плануємо отримати його в розмірі 19 мільйонів 500 тисяч гривень. Тепер, після приєднання Грузьківської, Могутнянської та Овсяниківської територіальних громад, тамтешні підприємства теж сплачують 60 відсотків ПДФО в наш спільний бюджет. Саме завдяки підприємствам, які мають легальних працівників, великою мірою наповнюється бюджет. А от від селян-одноосібників користі для громади мало. Вони зазвичай декларують або невеликі доходи, або їх відсутність, пояснюючи це то неврожаєм, то тим, що,

мовляв, земля – під паром. А як насправді, перевірити практично неможливо.

За словами Тетяни Пучки, вигідні для місцевого бюджету сільгоспідприємства й тим, що вони сплачують за людей, які передали їм у користування земельні ділянки (так звані паї), податок на доходи від цієї оренди. Крім того,

такі підприємства платять єдиний податок, передбачений для сільгоспвиробників. А якщо ще й землю комунальну орендують – то й податок на землю. До речі, про землю. Держава передала Катеринівській громаді близько 700 гектарів землі. Майже вся вона – в оренді, й не один рік.

Закінчення на стор. 2

Швидше б закінчувався карантин

Може здатися, що карантинні обмеження, запроваджені через пандемію коронавірусу, – благо для працівників культури. Мовляв, все одно заборонено масові розважальні заходи, навіть якщо ж напружуватися, щось вигадувати. Насправді вони дуже переймаються тим, що поки що їхня діяльність носить камерний характер.

– Коли минулорічної весни оголосили карантин, ми трохи розгубилися, – каже керівник Центру культури Катеринівської

сільської ради Марина Профатило, – адже вперше опинились у такій ситуації. Головне, що турбувало, – як не втратити зв'язок з тими, заради кого працюємо. За прикладом інших галузей, зокрема, освітньої, перейшли в соціальні мережі. Створили свій ютуб-канал, і це, як виявилось, був правильний крок. Сьогодні там можна дізнатися і про роботу наших закладів, і знайти щось для душі, зокрема, переглянути виступи наших самодіяльних артистів. До слова, ці виступи є

основою концертів, які ми монтуємо до свят, пам'ятних дат та подій, оскільки користуються особливою популярністю в жителів нашої громади.

– Але ж, мабуть, не тільки наповненням ютуб-каналу зайняті працівники ваших закладів?

– Ні, звісно. Вони роблять те, що зобов'язані робити. Весь час діють гуртки, проходять репетиції тощо. При цьому враховуються карантинні обмеження.

Закінчення на стор. 2

Якби ще й всі платили податки там, де займаються бізнесом!

Закінчення. Початок на стор. 1

– Найближчим часом повідомимо у вашій газеті, кому саме державні органи роздали в оренду землі, – пообіцяла Тетяна Пучка.

Мед: користь і шкода

У зв'язку з податками сільський голова зачепила актуальне для громади питання щодо юридичної реєстрації підприємства, яке в Грузькому виготовляє мед.

– Як юридична особа воно зареєстроване в Кропивницькому, тому й сплачує 60 відсотків ПДФО в тамтешній бюджет, – пояснила Тетяна Пучка. – Воно дає роботу близько сотні грузчан, і це – вся його користь для нашої громади. А величезні вантажівки, які приїждять у Грузьке по мед, розбивають дороги. Люди ще й скаржаться, що у них від інтенсивного руху транспорту руйнуються житла. До того ж, це підприємство використовує для своїх виробничих потреб кілька городів, які скупило в місцевих жителів. Ті ділянки оформлено на фізичних осіб, тому й податок на землю сплачується мінімальний. Я тричі зустрічалася з керівником цього підприємства, переконувала його, що справедливо буде зареєструвати його в Грузькому. Поки що не переконала. Знаю, члени виконкому Катеринівської сільради теж хочуть поспілкуватися з ним. Тим часом наш виконком уже ухвалив рішення про заборону паркування автотранспорту біля людських домоволодінь на вулиці Сабліна, де розташовується згадане підприємство. Уже замовлено відповідний дорожній знак. Тепер вони мають паркуватися подалі від людських обійсть.

Як повернути овсяниківських дітей

Далі Тетяна Пучка розповіла освіту – галузь, яка потребує найбільших видатків:

– Зарплату вчителів платить держава, в бюджеті громади передбачено субвенцію з державної казни в розмірі 19 мільйонів гривень. Решта видатків – на обслуговуючий персонал шкіл, на дитсадки, на енергоносії, на

ремонти, – з місцевого бюджету. Тільки на дитсадки – володимирівський, олексіївський, катеринівський – у бюджеті громади передбачено чотири мільйони гривень (грузьківський і могоутнянський дитсадки – в структурі навчально-виховних комплексів). На утримання обслуговуючого персоналу в закладах освіти плануємо витратити 12 мільйонів гривень.

Описала сільський голова й ситуацію в Овсяниківці:

– Там був НВК, до якого входили початкова школа й дитсадок. Минулого року райдержадміністрація розпорядилася не набирати дітей у перший клас Овсяниківського НВК, тамтешню початкову школу було закрито. Дітей перевели в школу в Івано-Благодатному. Туди ж влаштовано шістьох дітей, які торік пішли в перший клас. Учнів возять шкільним автобусом. Нинішнього року докладемо максимум зусиль, щоб овсяниківські діти навчалися в своєму селі. Зацікавимо безплатним харчуванням в школі, придбаємо по комп'ютеру на кожного школяра.

Також голова зауважила, що навчання однієї дитини в сільській школі обходиться як мінімум утричі дорожче, ніж у міській. Рівень знань сільських школярів має відповідати таким великим витратам, переконана Тетяна Пучка.

Комунальні перспективи

– На підтримку комунального підприємства «Обрію» в бюджеті передбачено 5 мільйонів гривень, – сільський голова повела мову про ЖКГ. – Штатним розписом КП передбачено 29 працівників. На Овсяниківку, Володимирівку, Могоутне – по одному робітнику. На Грузьке – три, бо село велике, ще й занедбане. Комунальний сміттевоз обслуговує всі села громади, в Грузьке й Овсяниківку він уперше вирушив наступного після минулорічних виборів дня. Асенізаційна машина теж обслуговує населення. Перше викачування нечистот – безплатне, наступні – по 300 гривень. Порівняно з Кропивницьким, де діють приватні асенізатори, це – недорого. У місті

одне викачування коштує півтори тисячі гривень й більше.

– Ще близько 347 тисяч гривень передбачено в бюджеті на компенсації ПрАТ «Кіровоград-обленерго» та АТ «Кіровоградське рудоуправління», які забезпечують вуличне освітлення, – продовжила Тетяна Пучка. – Близько 875 тисяч гривень плануємо витратити на придбання дитячих майданчиків. Для Грузького – два, для Овсяниківки, Могоутнього, Володимирівки, Катеринівки, Обознівки, Олексіївки – по одному. У Грузькому й Володимирівці поставимо по зупинці. На поточний ремонт доріг передбачено в бюджеті мільйон сімсот тисяч гривень, на капітальний – два мільйони. З вулицями, де буде здійснено поточні ремонти, визначимось, коли зійде сніг. А на асфальтування вулиці Мухамедієва в Грузькому виготовлено проектну документацію, вартість робіт – п'ять мільйонів гривень. Мільйон дев'ятсот гривень витратимо із бюджету громади, решту проситимемо з бюджетів вищих рівнів. Ще близько двох мільйонів з половиною плануємо використати на асфальтування дороги між Грузьким і Катеринівкою. Наші люди розуміють, що з місцевого бюджету не заасфальтуеш за один сезон усі вулиці, тому, наприклад, у Грузькому просять засипати дороги щебевою сумішшю.

Гроші на апарат

Ось як відповіла катеринівський голова на запитання щодо витрат на апарат сільської ради:

– У нашій сільській раді – оптимальна кількість підрозділів та працівників. На відміну від деяких інших сільських рад в нашому районі. Є, наприклад, на Кропивниччині ОТГ, в раді якої всі виконавчі органи – юридичні особи. Тобто кожен відділ, а їх там – декілька, – зі своїм бухгалтером, із спеціалістом з тендерних закупівель. В іншій сільській раді в відділі освіти, культури й спорту – шестеро бухгалтерів. Тепер там проводять скорочення, бо зрозуміли, що шість бухгалтерів тільки в одному відділі – дороге задоволення. У Катеринівській сільській раді пішли іншим шля-

хом – жоден з її виконавчих органів не має статусу юридичної особи. Таким чином мінімізуємо витрати на утримання апарату. У цьогорічному бюджеті на це передбачено шість мільйонів вісімсот тисяч гривень. Це – дванадцята частина усіх видатків. Роботи в наших працівників – багато. Постійно її додає держава, вимагаючи різні звіти, запроваджуючи складні процедури з використання бюджетних коштів.

Центр первинної медицини – у власність сільських громад

Ось що Тетяна Пучка розповіла про місцеву медицину:

– Амбулаторіями й ФАПами, розташованими на території нашої громади, управляє Кропивницька районна рада – вона є засновником центру первинної медичної допомоги. Але коштів на ці заклади в неї немає – бюджет Кропивницького району становить мільйон триста п'ятдесят тисяч гривень, цього достатньо тільки на зарплату апарату ради. Передбачаючи, що це станеться, Катеринівська і ще кілька громад восени минулого року, ще до виборів, звернулися до Кропивницької районної ради з проханням передати нам майно підпорядкованого їй центру первинної медичної допомоги. Райрада задовольнила наше прохання, і ми отримали у власність приміщення амбулаторії, ФАПів, автомобілі, інше майно. Однак Катеринівська сільська рада не може безпосередньо фінансувати медзаклади, розташовані на її території, бо не є їх засновником. Тому, щоб підтримати місцеву первинну медицину, переказуємо субвенції районному бюджету. З цих коштів оплачуються енергосіті, пальне, підтримуються онкохворі, купується обладнання. Також з бюджету Катеринівської сільської ради здійснюються доплати лікарям, бо коштів, які виплачує Національна служба здоров'я, вистачає тільки на задоволення 80 відсотків від цієї потреби.

А чи не варто Катеринівській сільській раді створити власний комунальний центр первинної медичної допомоги, щоб і фі-

нансувати його безпосередньо, й керувати ним? На це запитання Тетяна Пучка відповіла, що такий варіант розвитку місцевої медицини був би чудовим, якби не великі витрати. Зокрема, на бухгалтерію, на додаткову медсестру тощо. До того ж, складно знайти доброго спеціаліста, який управляв би таким закладом.

– Тому разом з іншими сільськими радами району проситимемо Кропивницьку районну раду, щоб виїхала із засновників районного центру первинної медицини і передала його нам, об'єднаним територіальним громадам. Тобто хочемо, щоб це була спільна власність територіальних громад району. Щоб управляти цим центром, хочемо утворити наглядову раду, в яку увійшли б представники громад. Та чи погодиться районна рада на це? – додала катеринівський голова.

Також вона повідомила, що Катеринівська сільська рада уже взялася за відновлення приміщення Аврамівського ФАПу, дуже занедбаного. Встановлено нові двері, металопластикові вікна, ведеться внутрішній ремонт.

– Мережа первинної медицини на нашій території укомплектована кадрами, в тому числі трьома сімейними лікарями, – продовжила Тетяна Пучка. Населення підписало декларації про вибір сімейного лікаря. Працює невідкладна допомога. Проте, щоб з хворих брати гроші на пальне, й мови немає. Треба купити ще один аналізатор, бо той, що є в Катеринівській амбулаторії, не здійснює аналіз крові. А от Могоутнянський ФАП в повній мірі забезпечений обладнанням. У чудовому стані – й тамтешня школа.

– Отже, маємо бюджет, який забезпечить повноцінну роботу соціальної сфери й дасть змогу зробити низку поліпшень у комунальному господарстві, – сказала сільський голова на завершення. – Ці поліпшення будуть суттєвішими, якщо всі, хто займається виробництвом на нашій території, платитимуть податки в наш бюджет.

Записав Віктор КРУПСЬКИЙ

Варто знати

Зміни в правилах надання допомоги з часткового безробіття

Уряд розширив перелік підприємств та працівників, які зможуть отримати державні виплати з часткового безробіття.

Про це повідомив міністр розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України Ігор Петрашко. За його словами, було затверджено новий порядок надання допомоги з часткового безробіття та розширено коло підприємств - учасників державної програми.

Тепер програмою з часткового безробіття можуть скористатися всі підприємства виробничої сфери за наявності однієї з трьох підстав:

– зупинення виробництва триває не менше 3 місяців і не перевищує 6 місяців, охоплює не менше як 20% чисельності працівників, у яких скорочення робочого часу становить 30% і більше;

– зупинення виробництва є вимушеним;

– зупинення виробництва відбувається через карантинні обмеження, встановлені Кабінетом міністрів України.

Швидше б закінчувався карантин

Закінчення. Початок на стор. 1

– Улітку ви навіть організували спортивно-розважальні заходи...

– Всі вони проходили на відкритому повітрі, з невеликою кількістю учасників, без глядачів. Це були змагання гирьовиків, волейболістів та інші. Їх ми проводили, щоб додати молоді веселих емоцій, а заодно й нагади: не тільки світу, що в гаджетах.

– Уже дозволено проводити культурницькі заходи із заповнення залів наповнину. Як це сприйняли працівники закладів культури?

– Дуже добре. Скажу навіть більше: вони не можуть дочекатися, коли в клубах і будинках культури знову завирує звичне життя, коли там знову буде багато глядачів. І нещодавні вечори з нагоди свята закоханих, яке так усім полюбилось, – це підтвердили. Всюди вони пройшли не тільки весело, а й змістовно, що не може не тішити.

– З метою економії коштів в багатьох селах позбулися бібліотек. У Катеринівській ОТГ вони збереглися.

– Якщо говорити про причини закриття бібліотек, то справа, мабуть, не тільки

ки в коштах. Багато залежить і від того, як працює бібліотекар, який книжковий фонд є в його розпорядженні. Якщо бібліотекар не освоює нові технології, нові методи роботи з читачами і взагалі

вважає, що його завдання – тільки відімкнути й замкнути бібліотеку, то на таку бібліотеку чекає сумне майбутнє. Не врятує її й фонд, сформований ще в середині минулого століття з книжок відомої ідеологічної спрямованості. Тому ми – за кардинальні зміни у діяльності бібліотек, а не за їх закриття. І в цьому нас підтримує сільська рада. Завдяки їй ми маємо можливість закуповувати найновіші видання, передплачувати періодику. А ще нам допомагає книжками обласна наукова бібліотека імені Чижевського, за що ми їй теж удячні.

– Наприкінці минулого року до Катеринівської ОТГ приєдналися кілька сіл зі своїми закладами культури. Багато проблем додалося вам?

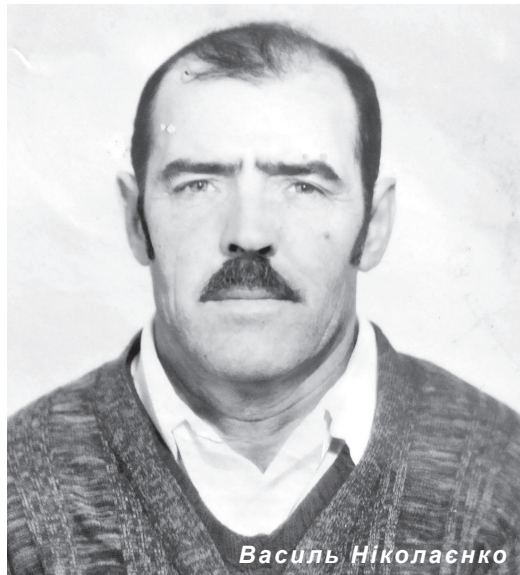
– Питань багато, але ми сприймаємо їх як виклики, які відкривають нові горизонти для вдосконалення. Треба й приміщення ремонтувати, й організацію роботи поліпшувати. Але, впевнена, впораємося. Аби тільки карантин якнайшвидше відмінили.

– Тоді успіхів вам!

– Дякую.

Сергій ЗАДОРЖНИЙ

Фазани – не рідкість на території Катеринівської громади. Автор цих рядків не раз їх бачив між Володимирів-

Василь Ніколаєнко

нею з Ніколаєнком. За статутом треба було відпрацювати на мисливське товариство певну кількість днів щороку. У лісі поставили годівнички, в них узимку розклали сіно, кукурудзу, буряки – для звірів. Корми Ніколаєнку давали колгоспи, він домовлявся з головами. Також ми розвішували віники з кропиви, а заготовлювали їх улітку – замочували в солі, сушили. Зимою їх поїдали зайці, косулі. У наших місцях було багато звіра. Коли бригада з п'яти мисливців йшла на зайця, то обов'язково добувала п'ятьох. Бу-

ється в бур'янах, в кущах – і не видно, куди стріляти. На фазана треба з гарним собакою йти. Щоб собака на дерево його загнав. У Ніколаєнка собаки були дуже хороші – російська гонча, естонська гонча, норні. Ніколаєнко по пів дня сидів біля нори, в яку собака поліз за лисицею чи борсуком. Іноді собака не вилазив звідти – гинув у поєдинку із звіром. Тоді Ніколаєнко тиждень чи два – в траурі. Талановитим мисливцем був його син Сашко, теж нині покійний. Сашко як іде на зайця – й сам ніби на зайця перетворюється. Звичайний охотник бреше собі, а Сашко шукає, де міг би заховатися заєць. І все враховує – звідки вітер, де мокро, де сухо. Коли заєць вискакує звідкись, для Сашка в

«У лісі відпочиваю»

кою й Олексійкою. Якось почув від володимирівського пенсіонера Валерія Черненка, що він, очолюючи місцевий осередок Товариства мисливців і рибалок, спільно з тодішнім егерем Василем Ніколаєнком, нині покійним, і завіз фазанів у ці місця. Про те, що Ніколаєнко дуже любив ліс і жити не міг без мисливства, розповіло ще кілька людей, які його знали близько. Заодно згадали інших мисливців краю – Валерія Говорова, Віктора Мошака (покійного), Василя Гордуза, Бориса Антонова (покійного), Анатолія Надутого, Олександра Сарану, Андрія Токаренка, Аркадія й Олексія Ткачів, Володимира Кота, Миколу Грабажея, Миколу й Олександра Догарова, Володимира Макеева, Володимира Бабія (покійного), Павла Губрія.

– Я коли влаштувався тут, – згадав Михайло Жарун, вчитель трудового виховання володимирівського корпусу ліцею «Нова школа», – шкільна майстерня була поряд з колгоспною, де Ніколаєнко працював ковалем. Так я з ним і познайомився. Він був досвідченим мисливцем, захоплювався цим і я. Хоча мій батько й старші брати – байдужі мисливства. Але рушниці в нас була. Її батько у війну отримав у подарунок за те, що затримав шпигуна. Рушниця лежала

вало, мисливець, який двох вполював, ділився з тим, кому не пощастило. Знаєте, яке завдання егеря? Він має організувати полювання так, щоб мисливці, які купили ліцензію, наприклад, на

цьому немає несподіванки.

Любив мисливство й інший син Василя Ніколаєнка, Станіслав, теж покійний. Василь, поки молодий був, мріяв поїхати до нього в Росію, полювати з ним, у тому краї повно соболя, білки, куніці. Романтика!

Далі Михайло Жарун згадав про односельця Віктора Мошака, нині покійного:

– Повернувся він з Афгану, де навчився із зброєю поводитися. Купив собі хорошу рушниці. Азартний, добувчий. Якось полювали на качок на ставку в Балеєвому. Бахнули, й дві качки на лід впали. Стати на лід не можна, ламається. І качок шкода залишати. Трапилися мисливці на човні, ми їх і попросили допомогти. Лід ламали. Десь є фотографія Віктора з тими двома качками.

– Василь Миколайович Ніколаєнко був компанійським чоловіком, – розповіла жителька Володимирівки Світлана Ніколаєнко, котрій він доводився свекром. – І дуже любив егерську роботу, полювати. Казав: «У лісі відпочиваю». Чоловік мій теж такий був. Казав: «Гайда в ліс, послухаєш, як пташки». А я: «Що там робитиму?» Свекор й Вітю, нашого молодшого сина, привчив до мисливства. Тягав його, ще мало, до лісу. Свекор мав службовий транспорт – конячку з підводою. Звичайно ж, була рушниці. І стартовий пістолет. Щотижня він бував у Кіровограді, там звітував перед начальством, кого піймав на браконьєрстві, а начальство йому вказівки давало. Найбільше браконьєрів було з міліції, це – слова свекра. З полювання він приносив і звіра, й

птицю. Зайця раніш в наших краях море було. А в останні роки мій чоловік уже не міг вполювати його. Після полювання свекор запрошував товаришів до себе додому. Засідали в літній кухні. У нього багато приятелів було, в тому числі серед начальства з Кіровограда. Приятелював свекор й з Яцканичем, головою олексіївського колгоспу. Михайло Іванович виділяв корми для лісових звірів. Допомігав і катеринівський рудник, хлопці робили годівнички. Свекор і хазяїн добрий був. Удома – коняка, корова, свині, ондатри, нутрії. Собак любив, у нього їх багато було. Лисичку якось приніс з полювання, поселив у вольєрі. Свекруха ще переживала: вирветься, курей поїсть. Свекор мав більше сотні голубів. Стільки грошей витратив на голубів, на собак! Кожної неділі – на базар, купувати їх іще. Як він помер, мій чоловік запрошував знайомих з Кіровограда і Малої Виски, роздавав голубів. Помер свекор 2009 року. Йому було 69. Рак. Він не з тих, хто до лікаря біжить з найменшого приводу. І коли захворів смертельно, то терпів, не скаржився. На похорон з'їхалися мисливці. Був залп з рушниці.

Жителів Володимирівки Петрові Грамотенку Василь Ніколаєнко доводився дядьком. Але Петро і його однокласники змалку називали його дідом. По-перше, через суттєву різницю у віці. По-друге, «дід» звучить авторитетніше, це серед мисливців – визначення головного в колективі.

– Ми ще були маленькі, а дід брав нас із собою у егерських справах, – розповів Грамотенко. – Улітку – заготовляти віники з кропиви. Зимою – чіпляти їх

у лісі. Розклали й кукурудзу. Коли ми підросли, дід брав на охоту. У загони ходили. Стукали палицями, гукали – гнали звіра. Як старші стали, полювали, бо ружжа мали свої. У мене ружжо – від діда Гаврила, він лісником був.

– Коли ми в школу ходили, морози сильні були, сніги, – продовжив Петро Грамотенко. – Якось дід узяв нас у ліс, прийшло время обідать. Посідали, витягли кожен своє, а сало – замерзло. Хоч сокирою рубай! Дід питає: «Укусне?» Я кажу: «Давайте косяк палить». Він: «Нізя, ми – на охоті». Достав своє сало, в нього воно – тепле. Дав нам по шматку. Дід пакунок із їжею під пахву клав, вона там не замерзала. Так і ми навчилися.

А головне, за словами Петра Грамотенка, Василь Ніколаєнко навчив його з товаришами поводитися із зброєю, влучно стріляти. Крім того – обдирати шкуру з вбитого звіра, качок патрати біля ставка, варити мисливську юшку. Бували вони в усіх місцевих лісах, та найкраще полювалося в Дідовій Балці, це біля Балеєвого.

– Увечері посідаємо їсти в лісі чи біля ставка, і кожен розказує свої історії, як охотився, – пригадав Грамотенко.

На прохання розповісти хоча б один цікавий випадок Петро Грамотенко згадав про собаку односельця, який привчився до горілки.

Той пес мав звичку опорожнити чарку когось із мисливців, а після того – закувати з їхнього столу. Закушував обов'язково.

– Мисливці слухалися Василя Миколайовича як батька, бо порядний був і толерантний, чудово розумівся на мисливстві і на зброї. Запам'яталися його настанови про те, як заряджати рушниці, який заряд треба за тих чи інших обставин. Завдяки вимогливості Ніколаєнка на полюваннях не траплялося надзвичайних випадків, – розповів житель Олексіївки Михайло Яцканич.

Згадав Яцканич і про навчальні стрільби, які організував Валерій Черненко, коли очолював осередок Товариства мисливців і рибалок:

– Двічі – тричі на рік їздили на стрільбище в Лелеківку. Рушниці пристрілювали, вдосконалювалися в стрільбі. Василь Миколайович і Валерій Володимирович добре стріляли.

Нині мисливством займається небагато жителів краю. «Дороге задоволення!» – сказав Петро Грамотенко, маючи на увазі ціни на ліцензію, на патрони.

Віктор КРУПСЬКИЙ

на печі, де я, малий, ночував. Коли виріс, захотілося спробувати себе в мисливстві. Хоча для мене це не головна потреба – добути звіра, птицю. Я – любитель походити лісом. Бо цілий день – в школі, хочеться розважитися. Коли молодший був, до двадцяти кілометрів за день проходив. Назад ледве ноги тягнув. І дров не можеш занести вдома. Дружина кепкувала з мене: от, мовляв, відпочив!

Згодом Ніколаєнко став бригадиром мисливців. Черненко послав його на егерські курси в Західну Україну, після чого дав посаду егеря. У мене була література з мисливства, я ділився

козу, такі вполювали її. Ніколаєнко це вмів робити. А Черненку треба було розпродати ліцензію. Вони користувалися попитом у міських жителів.

Наприкінці вісімдесятих Черненко привіз з інкубатора з трисот місячних фазанів. У мене вже була машина, нею й розвозив з Ніколаєнком тих пташат цими місцями. Випускали їх біля Катеринівки, Осикуватого, Олексіївки, Володимирівки. Обов'язково недалеко від води. Вони розбігалися в бур'янах, потім збиралися. Я думав, пропадуть. Аж ні, за літо вирости. Розвелось їх тут! Фазан обдурює охотника ще й як. Бігає добре, стрибає. Схова-

Мікрозелень, тренд кулінарії

Мікрозелень (мікрогрін) – молоді паростки овочевих рослин і трав. Вони містять підвищену кількість поживних речовин, вітамінів, мінералів, амінокислот. Пояснюється це тим, що вони знаходяться тільки на старті свого розвитку й максимально використовують запас поживних речовин насіння. Вживання мікрозелені в їжу насичує нас вітамінами, дає запас енергії, сприяє очищенню організму.

Іноді мікрогрін плутають з проростками, які також користуються популярністю. Але це – різні фази розвитку рослин. Проростки – це пророслі насіння. А мікрозелень – це стадія розвитку рослини, коли з'являються перших два листочки. Стебло і листя можна їсти, а насіння і коріння залишаються в субстраті. У проростках, вирощених у воді, з'їдається все. Смак у мікрозелені набагато більш виражений, ніж у проростків. Вирощування мікрозелені займає більше часу, ніж вирощування проростків, – до трьох тижнів.

Мікрозелень здатна активно рости без використання будь-яких добрив і стимуляторів. За-

пасу поживних речовин у насінні вистачає для активного зростання. Отже, мікрозелень – екологічно чистий і органічний продукт.

Різновидів мікрозелені – величезна кількість. Можна вирощувати практично будь-які овочі, салати, трави, злакові та бобові культури. Наприклад, кінза корисна для серцево-судинної системи. Рукола відрізняється великим вмістом аскорбінової кислоти, флавоноїдів, зміцнює імунітет. Буряк має багато вітамінів, мікроелементів, має тонізувальну дію, позитивно впливає на травлення, зміцнює імунітет. Редис поліпшує травлення.

Для вирощування мікрозелені в ґрунті знадобляться лоток

глибиною близько 7 см, універсальний ґрунт, паперові серветки або тонка бавовняна тканина, пульверизатор. Якщо лоток має отвори, то дно його необхідно покрити паперовим рушником або тонкою бавовняною ткани-

ною. Потім заповнити ґрунтом, не досипавши до верху 2 – 3 см. Ґрунт зволожити, поверхню розрівняти. Насіння сіють щільно, по всій площі лотка. Їх необхідно легко придавити долонею і присипати тонким шаром ґрунту. Після цього збризкують водою з пульверизатора. Лоток встановлюється на піддоні в теплому, освітленому місці. Поливати мікрозелень необхідно в міру потреби, при висиханні ґрунту. Якщо в кімнаті прохолодно, роблять тепличку, покриваючи лоток поліетиленом, забезпечивши доступ повітря.

Через 1 – 3 тижні, залежно від виду, мікрозелень буде готова до збирання. Паростки висотою 3 – 10 см зрізаються гострими ножицями безпосередньо над рівнем ґрунту.

Найкраще вживати мікрозелень сирого. Так вона найкорисніша. Її додають в салати, використовують як гарнір або самостійне блюдо.

З нагоди Дня рідної мови у закладі дошкільної освіти «Малютко» (Володимирівка) відбувся захід «Рідна мова моя, поетична». Маленькі учасники ознайомилися з творами українських письменників, повпраляли й у рукоділлі.

Про це писала «Зоря комунізму»

Нова підстанція, нова їдальня

Восени 1978 року у Володимирівці завершено монтаж електропідстанції потужністю 2500 кіловат. Про це повідомила районна газета у випуску за 21 листопада. «Підстанція забезпечить надійне електропостачання колгоспів імені Петровського, імені Фрунзе, імені Горького та радгоспу «Лісний», – зазначається в районці. В тому ж її випуску повідомляється про відкриття новобудованої колгоспної їдальні у Могутньому.

Делегат Печеранський

Партконференція була вищим органом обласних, міських та районних організацій КПРС. Скликалися вони раз у два – три роки. Заслуховували звіти обкомів, міськкомів і райкомів. Обговорювали питання партійного і державного будівництва, економічного і культурного розвитку. Вибирали керівництво обкомів, міськкомів і райкомів, делегатів на з'їзди КПРС. Восени 1978 року відбулася така конференція в Кіровоградському районі,

дев'ятнадцятого. У ній брав участь і шофер рудника вогнетривких глин Борис Печеранський (на знімку ліворуч). Про це повідомила районка за 11 листопада.

Жниували

У випуску районної газети за 24 серпня 1978 року опубліковано замітку про жнива в грузьківському колгоспі імені Чапаєва. Як одні з найкращих жнивників називаються Микола Іванченко

та Володимир Бабюк. «Микола Іванович і Володимир Іванович зобов'язувалися намолотити 7 тисяч центнерів цепна, а намолотили 10 482 центнерів. Це найвищий показник серед комбайнерів колгоспу імені Чапаєва», – зазначається в газеті.

Про грузьківських пташниць

«Член парткому колгоспу імені Чапаєва Євгенія Дахно працює директором птахофабрики. Очолуваний нею колектив давно зарекомендував себе ударним, працьовитим. За перших десять місяців року фабрика одержала 5 мільйонів 800 тисяч яєць. Особливо старанні в роботі – Віра Будуллатій та Марія Рубан. На рахунок кожної – 130 яєць з курки при зобов'язанні 121» (з газети «Зоря комунізму» за 11 листопада 1978 року).

Ваше здоров'я Типи болю, які не можна ігнорувати

► **Гострий раптовий біль у нозі.** Виникає раптово в одній нозі, супроводжується набряком і почервонінням (посинінням). Це може бути гострий тромбоз вен нижніх кінцівок. Відірвавшись, тромб може закупорити легеневу артерію та викликати тромбо-легеневу емболію. Або, потрапивши в серце чи мозок, закупорити судину там (може викликати інсульт). У цих випадках цілком імовірний летальний результат. Є ймовірність того, що в позбавленій нормального кровопостачання нозі виникне гангрена, і її доведеться ампутувати.

► **Дуже сильний головний біль.** Пульсуючий головний біль, що виникає раптово, іноді супроводжується нудотою. Може бути свідченням того, що у вас є аневризма (розширення, випинання) судини – уроджена або придбана через атеросклеротичні зміни. Під впливом артеріального тиску (особливо при гіпертонії) аневризма може в будь-який момент лопнути. І відбудеться крововилив у мозок, що загрожує

летальним результатом! Такий біль терпіти не можна!

► **Що робити:** звернутися до лікаря, перевіритися на томографі – чи немає у вас аневризми.

► **Біль під ложечкою.** Дуже сильний біль під ложечкою, або, по-науковому, в епігастральній ділянці, що виникає в стані спокою або в періоди сильного психологічного або фізичного навантаження. Такий біль може бути свідченням інфаркту міокарда, особливо якщо він супроводжується активним потовиділенням, запамороченням, страхом смерті (останній симптом дуже показовий!). Часто віддає у руку, щелепу, спину. Справа в тому, що серце лежить на діафрагмі. А під нею розташований шлунок, тож болі дійсно легко сплутати. Але поєднання цих симптомів повинно вас насторожити! Відбувається наступне: атеросклеротична бляшка в судині надривається, і жировий вміст її оголюється. Виникає тромб. Судина закупорюється, виникає некроз серцевого м'яза. Це і є інфаркт.

► **Що робити:** насамперед прийняти ліки для розширення судин – нітрогліцерин. Якщо біль триває більше 20 хвилин, викликайте швидку!

Тойцепо вдома Минтай запечений

400 г минтаю, 50 г вершкового масла, 0,5 десерт. л. солі, перець чорний мелений і спеції сухі – за смаком.

Розморожену рибу помити. Відрізати плавники і хвіст, випатрати й зняти чорні плівки. Минтай викласти на фольгу (цілим або порізати на шматки). Сухі спеції, сіль та перець змішати й натерти ними рибу з усіх боків. Вершкове масло викласти шматочками на рибу. Минтай загорнути фольгою. Запекати у духовці при 190°C. Через 15-20 хв. розгорнути фольгу й запекати так рибу ще 5 хв. Перед подачею посипати рибу рубаною свіжою зеленню кропу.

Запечений минтай у сметанному соусі

750 г минтаю, 230 г цибулі, 120 г майонезу, 120 г сметани (10-15%), 1,5 ч. л. гірчиці, 90 г сиру, олія.

Нарізати філе минтая на порційні шматочки. Посолити, поперчити, скропити соком лимона й акуратно перемішати. Цибулю нарізати півкільцями і викласти у форму, злегка змащену олією. Для соусу змішати майонез, сметану та гірчицю. Кожен шматочок минтая вмочити у соус і викласти у форму. Решту соусу вилити на рибу та маринувати її в холодильник 60 хв. Відправити форму в розігріту до 200°C духовку й запекати 15 хв. Потім посипати натертим сиром і запекати ще 7-10 хв.